

-> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Minister voor Medische Zorg en Sport
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Zorginstituut Nederland
Zorg I
Geboortezorg & Gynaecologie

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon
dhr. T. de Bruijn
T +31 (0)6 125 537 16

2021002589

Datum 14 april 2021
Betreft Voortgangsrapportage implementatiefase Zinnige Zorg
Baarmoederhalsafwijking CIN

Onze referentie
2021002589

Geachte mevrouw Van Ark,

Hierbij ontvangt u de eerste voortgangsrapportage over het Zinnige Zorg-traject *Baarmoederhalsafwijking CIN*. De rapportage betreft de eerste periode (van 25 september 2019 tot en met 28 februari 2021) van de implementatiefase van dit traject. Deze fase is gestart na de [vaststelling van het verbeter signalement](#) over de zorg voor vrouwen met de baarmoederhalsafwijking cervicale intra-epitheliale neoplasie (CIN) op 24 september 2019 (onze referentie: 2019040994).

In de bijlage bij deze brief treft u de resultaten aan die de eerste periode van de implementatie heeft opgeleverd. Per onderdeel van de implementatie is een overzicht opgenomen van de verbeterdoelen voor de verbetering van de zorg voor vrouwen met baarmoederhalsafwijking CIN zoals ze met de betrokken partijen opgesteld zijn. De partijen zijn voortvarend met de implementatie aan de slag gegaan. Zij zijn gestart met de verbeteracties die in het verbeter signalement zijn benoemd als voorwaarden voor het bereiken van de verbeterdoelen. Zo is een van de verbeteracties, het aanpassen van de richtlijnmodule 'Management CIN 2', bijna afgerond. De conceptrichtlijnmodule ligt momenteel ter beoordeling voor aan de beroepsgroep. Vervolgens kunnen de betrokken partijen concreet aan de slag gaan met een aantal andere verbeteracties, zoals het (beter) implementeren van de (bijgewerkte) richtlijn en het (door)ontwikkelen van voorlichtingsmateriaal passend bij de aangepaste richtlijn.

Het Zorginstituut heeft de betrokken partijen in de eerste periode vooral gestimuleerd en ondersteund bij het organiseren van besprekingen en het verder motiveren van de deelnemers. We zijn op verzoek van de partijen een systematisch literatuuronderzoek voor een landelijke colposcopieregistratie gestart. Dit onderzoek is door ons aangevraagd en gefinancierd onder het raamcontract tussen het Zorginstituut en Cochrane Nederland. Verder hebben we overleggen gefaciliteerd, contacten tussen betrokken partijen gelegd en partijen gestimuleerd om de voortrekkersrol op zich te nemen. Daarin zijn wij samen opgetrokken met het programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik (ZE&GG). In het vervolg van de implementatie gaat die samenwerking door. Dat houdt onder andere in dat we de praktijkspiegels die in het programma ZE&GG zijn ontwikkeld, in dit Zinnige Zorg-traject gebruiken voor het evalueren van de resultaten.

In het komende jaar verwachten we dat meerdere verbeteracties tastbare resultaten opleveren. Hierover zullen wij u in de eerste helft van 2022 in de volgende voortgangsrapportage informeren.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'S' followed by a smaller, more complex mark.

Sjaak Wijma
Voorzitter Raad van Bestuur

Zorginstituut Nederland
Zorg I
Geboortezorg & Gynaecologie

Datum
13 april 2021

Onze referentie
2021002589

Voortgangrapportage

Implementatiefase Zinnige Zorg

Baarmoederhalsafwijking CIN

Periode: november 2019 – februari 2021

In deze rapportage presenteren wij wat partijen de afgelopen periode tijdens de implementatiefase van het Zinnige Zorg-traject Baarmoederhalsafwijking CIN bereikt hebben. Daarnaast vermelden wij welke mijlpalen wij verwachten dat de partijen in het komende jaar gaan bereiken. Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

Implementatiebreed

- Pilot samenwerking met [Zorgevaluatie en Gepast Gebruik](#) (ZE&GG)
- Opbrengsten uit overleggen en bijeenkomsten met betrokken partijen

Per verbeterafpraak

- Behandeling | Alleen behandelen als het nodig is
- Vervolgtraject | Overal dezelfde zorg
- Algemeen | Betere informatie om samen te kunnen beslissen

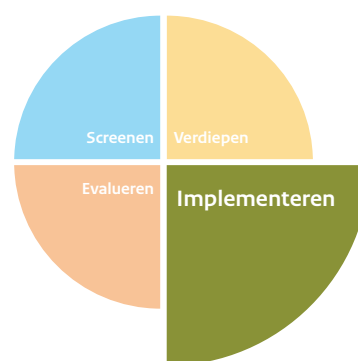
Achtergrond

Op 24 september 2019 heeft Zorginstituut Nederland het [Zinnige Zorg - Verbetersignalement Baarmoederhalsafwijking CIN](#) uitgebracht.

De partijen die zijn betrokken bij de zorg voor vrouwen met de baarmoederhalsafwijking cervicale intra-epitheliale neoplasie (CIN), hebben daarin samen verbeterafspraken vastgelegd om de zorg voor deze vrouwen zinniger te maken.

In de implementatiefase van dit Zinnige Zorg-traject houden de partijen zich bezig met het implementeren van de afspraken.

Verwacht wordt dat dit zal leiden tot de volgende resultaten:

Vrouwen krijgen:

- alleen een behandeling als het nodig is
- in het vervolgtraject overal dezelfde zorg
- betere informatie om samen met hun behandelaar te kunnen beslissen

Daardoor hebben vrouwen minder kans op:

- complicaties bij een zwangerschap
- baarmoederhalskanker

Besparing per jaar:

€ 2,3 miljoen

Implementatiebreed

Bereikt in de afgelopen periode

In het kader van een pilot is een samenwerking gestart met het programma Zorgevaluatie en Gepast Gebruik (ZE&GG) om de implementatie van de verbeterafspraken te versterken.

Daarnaast hebben diverse overleggen en bijeenkomsten met en tussen de betrokken partijen plaatsgevonden. Deze hebben meerdere opbrengsten opgeleverd.

Pilot samenwerking met ZE&GG

Begin 2020 is gestart met een pilot met ZE&GG. De samenwerking heeft als doel om met beide programma's de implementatie van de verbeterafspraken te versterken. Dit heeft geleid tot de volgende uitkomsten:

- ZE&GG plaatst "Verplaatsen van zorg naar de eerste of anderhalve lijn" (afpraak 4 van het verbeter-signalement) op de agenda bij bestuurlijk overleggen van onder andere ZE&GG en het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG).
- ZE&GG heeft met het Talma Instituut spiegelinformatie voor de monitoring van het behandeltraject van CIN ontwikkeld (zie afspraak 1 van het verbeter-signalement).
- ZE&GG faciliteert de gesprekken met wetenschappelijke verenigingen en overige betrokken partijen (zoals Zorgverzekeraars Nederland) van het hoofdlijnenakkoord medisch-specialistische zorg over wanneer de implementatie geslaagd is (opstellen van streefnormen en -tijden voor behandeling).

Opbrengsten uit diverse overleggen en bijeenkomsten

De direct betrokken partijen zijn in actie gekomen om de verbeterafspraken te implementeren. Er is bijvoorbeeld een 'Taskforce overleg Zinnige Zorg verbeter-signalement CIN' opgericht door de Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (NVOG), de Nederlandse Vereniging voor Pathologie (NVVP) heeft maandelijks een CIN-overleg over colposcopie, en de patiëntenorganisaties, de V&VN Voortplanting Obstetrie en Gynaecologie (V&VN VOG) en de NVOG overleggen elk kwartaal over de implementatie van de afspraken omtrent patiëntenvoorlichting.

Mijlpalen in het komende jaar

In het komende jaar worden de eerste definitieve resultaten verwacht van de implementatie, wordt de spiegelinformatie landelijk beschikbaar gesteld door ZE&GG en het Talma Instituut, en zal in het derde kwartaal van 2021 een tweede vervolgbijeenkomst met alle betrokken partijen plaatsvinden.

Communicatie-uitingen

In de afgelopen periode is verscheidene keren over de implementatie gecommuniceerd:

- Opbrengst startbijeenkomst implementatie (16 december 2019), zie bovenstaand visueel verslag.
- Zorginstituut Magazine november 2019: 'Goede zorg bij CIN is cruciaal'.
- VOG magazine februari 2020: 'VOG werkt mee aan zorgverbetering en kostenbesparing. Zinnige Zorg bij afwijkend uitstrijkje'.
- Zorginstituut Magazine december 2020: 'Vertrouwen in succesvolle implementatie'.

Voortgang | Behandeling

Alleen behandelen als het nodig is

Verbeterdoelen

Bereikt in de afgelopen periode

In de afgelopen periode zijn de volgende resultaten behaald:

- Het Talma Instituut heeft in samenwerking met ZE&GG uitkomstindicatoren en spiegelinformatie ontwikkeld over de behandeling.
- De NVVP heeft in samenwerking met de NVOG een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar een landelijke registratie van colposcopiedata. Hiervoor hebben zij de volgende acties uitgevoerd:
 - De doelen voor landelijke registratie zijn vastgesteld.
 - Er is een succesvol offertetraject uitgevoerd voor een systematische review naar een dataset voor colposcopisch onderzoek. Cochrane Netherlands is geselecteerd om de review uit te voeren en is hiermee in januari 2021 gestart.
 - Er is een 'mock-up'-registratieformulier opgesteld voor verdere discussie met stakeholders en gynaecologen.
- De Werkgroep Cervix Uteri van de NVOG heeft de module 'Management CIN 2 van de richtlijn CIN, AIS en VAIN aangepast, aangevuld en verduidelijkt.

Belangrijke bijeenkomsten in de afgelopen periode

De 'Taskforce overleg Zinnige Zorg verbeteringsignalement CIN' van de NVOG komt elk kwartaal bijeen en de NVVP en NVOG overleggen regelmatig over het vastleggen van de colposcopiedata.

Mijlpalen in het komende jaar

Voor het komende jaar zijn onder andere de volgende mijlpalen gepland:

- De NVOG levert de aangepaste module 'Management CIN 2' van de richtlijn CIN, AIS en VAIN op.
- De NVOG is gestart met het implementatieplan van de aangepaste module 'Management CIN 2'.
- De NVVP en de NVOG hebben de minimale dataset voor colposcopisch onderzoek vastgesteld.
- ZE&GG en het bestuur van de NVOG hebben de streefnormen en -tijden voor behandeling vastgesteld.
- ZE&GG en het Talma Instituut hebben de nieuw ontwikkelde spiegelinformatie voor de eerste keer beschikbaar gesteld.

Voortgang | Vervolgtraject

Overal dezelfde zorg

Verbeterdoelen

Richtlijn voor CIN **beter volgen**

Richtlijn voor CIN **verduidelijken**

Richtlijn voor CIN **compleet maken**

Bereikt in de afgelopen periode

In de afgelopen periode zijn de volgende resultaten behaald:

- De NVOG, het NHG, de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) hebben oriënterende gesprekken gevoerd over hoe vervolgtrajecten van (on)behandelde CIN verplaatst kunnen worden van de tweede lijn naar de eerste of anderhalve lijn
- ZE&GG heeft het verplaatsen van zorg op de werkagenda gezet.
- Het Talma Instituut heeft in samenwerking met ZE&GG uitkomstindicatoren en spiegelinformatie ontwikkeld voor de vervolgtrajecten van CIN.

Belangrijke bijeenkomsten in de afgelopen periode

Het verplaatsen van de vervolgtrajecten van (on)behandelde CIN is besproken in de 'Taskforce overleg Zinnige Zorg verbeter-signalement CIN' van de NVOG.

Mijlpalen in het komende jaar

Voor het komende jaar zijn onder andere de volgende mijlpalen gepland:

- De NVOG levert de aangepaste module 'Management CIN 2' van de richtlijn CIN, AIS en VAIN op. Hierin is het vervolgtraject van (on)behandelde CIN 2 opgenomen.
- De NVOG is gestart met het implementatieplan van de aangepaste module 'Management CIN 2'.
- ZE&GG, de NVOG, het NHG en de LHV hebben op bestuurlijk niveau gesproken over het verplaatsen van de vervolgtrajecten naar de eerste of anderhalve lijn.
- Door bovengenoemde partijen is nagegaan hoe de uitkomst(en) van het overleg op bestuurlijk niveau zich verhouden tot de doelstellingen van [de Juiste Zorg op de Juiste Plek \(JZOJP\)](#).

Voortgang | Algemeen

Betere informatie om samen te kunnen beslissen

Verbeterdoelen

Bereikt in de afgelopen periode

In de afgelopen periode zijn de volgende resultaten behaald:

- Onder andere Stichting Olijf heeft de praatkaart 'HPV en kanker' ontwikkeld.
- Stichting Bekkenbodem4All en de NVOG hebben in het zorgveld hernieuwde interesse gewekt voor de 'Voorlichtingsvideo Colposcopie'. Deze video is onder andere toegevoegd aan meerdere websites met patiënteninformatie en wordt de video getoond in meerdere zorginstellingen, waaronder in Curaçao.
- De patiëntenorganisaties (Stichting Bekkenbodem4All en Stichting Olijf), de V&VN VOG en de NVOG hebben meer afstemming en samenwerking gevonden om vrouwen van betere informatie te kunnen voorzien.
- Onderzoeksinstituut IVO heeft het artikel '[Is smoking an independent risk factor for developing cervical intra-epithelial neoplasia and cervical cancer? A systematic review and meta-analysis](#)' in het wetenschappelijke tijdschrift Expert Review of Anticancer Therapy gepubliceerd. Dit artikel kwam voort uit een onderzoek dat in opdracht van het Zorginstituut door Onderzoeksinstituut IVO is uitgevoerd tijdens de verdiepingsfase van dit Zinnige Zorg-traject.

Belangrijke bijeenkomsten in de afgelopen periode

Meerdere overleggen hebben plaatsgevonden tussen de patiëntenorganisaties en de V&VN VOG. Ook is er een eerste bijeenkomst geweest tussen de patiëntenorganisaties, de V&VN VOG en de NVOG. Vervolg-bijeenkomsten worden gepland.

Mijlpalen in het komende jaar

Voor het komende jaar zijn onder andere de volgende mijlpalen gepland:

- Onder leiding van de NVOG is de 'Consultkaart CIN' ontwikkeld.
- Op Thuisarts.nl zijn een of meerdere nieuwe patiëntsituaties ontwikkeld aan de hand van de bijgewerkte richtlijn CIN, AIS en VAIN.
- De 'Voorlichtingsvideo Colposcopie' is in meerdere zorginstellingen geïmplementeerd.
- De patiëntenorganisaties, de V&VN VOG en de NVOG hebben vastgesteld hoe de vrouw optimaal mee kan beslissen over haar zorgtraject.